

Inhoud

Pensioenzaken	1
Verkort jaarverslag	
■ Kerncijfers	4
■ Beleggingen	4
Pensioenzaken (vervolg)	6
Verslag Visitatiecommissie	7
Verslag Verantwoordingsorgaan	7
Reactie van het bestuur	7
Personalía	8

De toekomst van het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Grontmij beheert de pensioenen van (oud-)medewerkers van Sweco en oud-medewerkers van Grontmij in Nederland. Het fonds heeft circa € 1 miljard vermogen in beheer en behoort daarmee tot de kleinere middelgrote fondsen.

De missie van SPG is om voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden een duurzaam en toegankelijk pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen nu en in de toekomst kan waarmaken. Dat betekent een zo goed mogelijk pensioen voor jong en oud.

Om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van alle belanghebbenden, volgt het fonds

nauwlettend alle ontwikkelingen met betrekking tot o.a. nieuwe wet- en regelgeving en financiële markten. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de besturing van het fonds en maken het noodzakelijk het eigen beleid te toetsen en te evalueren. Zo toetsen we periodiek ons pensioen- en beleggingsbeleid, de begrijpelijkheid van onze communicatie, maar ook de toekomstbestendigheid van het fonds.

Het besturen van een eigen pensioenfonds kost steeds meer tijd en geld. De omgeving waarin het pensioenfonds opereert wordt steeds complexer en de risico's nemen toe. De toezichthouder, DNB, stelt steeds hogere

Verkort jaarverslag

In deze krant vind je een samenvatting van de belangrijkste cijfers en feiten uit het jaarverslag 2018 van Stichting Pensioenfonds Grontmij (hierna SPG). Je kunt het volledige jaarverslag downloaden van onze website www.pensioenfonds.grontmij.nl

Adres

Stichting Pensioenfonds Grontmij

De Holle Bilt 22
3732 HM De Bilt
Postbus 203
3730 AE De Bilt

T 088 811 5851

E pensioenfonds@sweco.nl

I www.pensioenfonds.grontmij.nl

Deze pensioenkrant wordt dit jaar ook aan alle gewezen deelnemers (slapers) verstuurd vanwege de verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar en vanwege de toekomstontwikkelingen van het pensioenfonds.

eisen aan bestuurders en het vinden van gekwalificeerde bestuurders wordt steeds lastiger. Om die reden verdwijnen kleinere fondsen en gaan op in een groter geheel.

In 2015 is bij SPG een eerste verkennend onderzoek uitgevoerd naar de toekomst van het fonds. Er bleek geen directe noodzaak tot verandering en het bestuur heeft besloten de consolidatieontwikkelingen in de

Lees verder op pagina 2

Medewerkers pensioenbureau v.l.n.r. (achter); Brigit Krooder, Trude Hardeman, Wim Berndsen, Marjolein van Kroonenburg, v.l.n.r. (voor); Ellen Tiesman, Jelte Kuiper

pensioenmarkt te blijven volgen. Eind 2017 is dit onderzoek nieuw leven ingeblazen. Door de gewijzigde samenstelling van het bestuur en de ontwikkelingen in de pensioenmarkt vond het bestuur het wenselijk om de studie van 2015 weer op te pakken. Daarom is eind 2017 een werkgroep Toekomst Pensioenfonds gestart. De werkgroep bestond in eerste instantie uit een delegatie van het bestuur en het pensioenbureau. Gaande dit proces is ook de werkgever aangeschoven.

De werkgroep onderzoekt de mogelijke toekomstscenario's en rapporteert haar bevindingen aan het bestuur van het fonds.

Er zijn criteria vastgesteld waar een pensioenfonds aan moet voldoen. Daarbij is toekomstbestendigheid het belangrijkste criterium. Andere criteria zijn de continuïteit van het bestuur, continuïteit van de bestuursondersteuning en de pensioenadministratie en daarnaast acceptabele kosten voor de uitvoering. Alle mogelijke uitvoeringsvormen zijn bekeken en er is getoetst of deze uitvoeringsvormen aan de criteria voldoen. Uiteindelijk heeft het bestuur drie uitvoeringsvormen geselecteerd die nader worden onderzocht.

SPG 2.0

SPG 2.0 is de variant waarbij het pensioenfonds zelfstandig blijft bestaan, maar in aangepaste vorm. Wanneer voor deze vorm wordt gekozen, zal de bestuursonder-

steuning en de pensioenadministratie worden uitbesteed. Deze werkzaamheden worden nu nog door het pensioenbureau uitgevoerd. Daarnaast zullen in het bestuur meer externe deskundige bestuursleden plaatsnemen. Hiermee worden de kwetsbaarheden van het hebben van een relatief klein fonds beperkt en zijn de continuïteit van bestuur, bestuursondersteuning en pensioenadministratie beter gewaarborgd. De eigenheid van het eigen fonds en de volledige zeggenschap blijft dan bestaan.

Een APF (met eigen kring)

APF staat voor Algemeen Pensioenfonds en is een relatief nieuwe rechtsvorm waarbij meerdere fondsen samen opgaan in een groter pensioenfonds. APF-en zijn opgericht en gefinancierd door grote marktpartijen, zoals Aegon, Nationale Nederlanden, ASR en Centraal Beheer, maar hebben een onafhankelijk bestuur en moeten uiteindelijk zelf 'de eigen broek ophouden' en financieel los van de oprichter kunnen opereren.

Omdat er binnen een APF diverse pensioenfondskringen mogelijk zijn, kan een pensioenfonds zijn financiële eigenheid behouden. Sinds het ontstaan van deze nieuwe uitvoeringsvorm in 2016 zijn enkele APF-en op de goede weg om uit te groeien tot een toekomstbestendig pensioenfonds met voldoende volume. Andere zijn inmiddels gestopt of gaan het mogelijk niet redden. Indien meerdere fondsen samengaan in een groter geheel kunnen kostenvoordelen worden behaald. Wanneer fondsen ervoor kiezen om hun eigenheid te

behouden (in een eigen kring), is dit slechts beperkt het geval. Binnen een APF is er medezeggenschap over onder andere beleggings-, toeslagen- en premiebeleid. Elke (eigen) kring heeft hiervoor een belanghebbendenorgaan. Dit orgaan bestaat uit vertegenwoordigers van de werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden en heeft goedkeurings- en adviesrechten. Bij deze uitvoeringsvorm zijn de kosten lager.

Een BPF

Een BPF is een bedrijfstakpensioenfonds dat is opgericht voor iedereen die werkzaam is in een bepaalde bedrijfstak, zoals bijvoorbeeld het ABP voor overheids personeel. In veel gevallen is deelname aan een BPF voor deze werknemers verplicht. Voor de branche waarin Sweco werkzaam is, is er geen verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Er zijn echter BPF-en die hun werkingsfeer hebben uitgebreid waardoor ook andere werkgevers zich vrijwillig kunnen aansluiten. Veel BPF-en hebben hun toekomstbestendigheid al bewezen, en hebben vaak al een behoorlijk volume (in belegd vermogen). Indien gekozen wordt voor aansluiting bij een BPF zal de toekomstbestendigheid dus gegarandeerd zijn, maar de eigenheid van het hebben van een eigen fonds is daarmee verdwenen. Datzelfde geldt voor de invloed die kan worden uitgeoefend. Daarentegen zijn als gevolg van het schaafeffect de uitvoeringskosten laag.

Het fonds zit nu in de fase dat met mogelijke marktpartijen wordt gesproken en dat concrete aanbiedingen worden gevraagd. Deze aanbiedingen zullen worden afgezet tegen de mogelijkheid van het behouden van een zelfstandig eigen fonds in aangepaste vorm. Zodra er nieuws is over dit onderwerp, zal het pensioenfonds je hierover informeren.

drs. M.A.H. (Marius) Schoppink, voorzitter

Deze pensioenkrant is opgesteld op 1 juni. Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. het Pensioenakkoord zijn niet meegenomen.

Overig nieuws van de bestuurstafel

Op 18 april 2018 heeft DNB ingestemd met de benoeming van de heer drs. M.A.H. (Marius) Schoppink tot voorzitter van het fonds en is de heer ir. K.J. (Karst Jan) van Esch benoemd tot plaatsvervangend voorzitter. De nieuwe voorzitter heeft op datzelfde moment zijn aspirant-lidmaatschap van de Beleggingsadviescommissie en het voorzitterschap van de Governance-

commissie beëindigd. De heer H.W. (Wim) Groenevelt is daarom vanaf 18 april 2018 tot voorzitter van de Governancecommissie benoemd. Op 31 oktober 2018 is mevrouw ir. M.J. (Miriam) van Dullemen benoemd tot lid van het bestuur.

Op 1 november 2018 verliep de bestuurs termijn van de heer M. (Martin) van der Spek

QC, bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Na een oproep aan pensioengerechtigden bleek dat er geen andere kandidaten waren. Martin is daarom per 1 november 2018 herbenoemd tot lid van het bestuur voor een nieuwe periode van vier jaar. De heer Van der Spek en de heer ir. J.J. (Hans) Betzema zijn secretaris resp. plaatsvervangend secretaris van het fonds.

Pensioenleeftijd naar 68 jaar

Partijen in het Arbeidsvoorwaardenoverleg (AVO) maken afspraken over de pensioenregeling. Dit zijn de werkgever, de vakbonden en de ondernemingsraad van Sweco. In 2019 is de pensioenregeling als volgt gewijzigd:

I. Basis- en Excedentregeling samengevoegd

De Basisregeling en de Excedentregeling zijn samengevoegd tot één pensioenregeling voor zowel de pensioenopbouw als voor de pensioenpremie. Dit geeft meer duidelijkheid. Het leidt tot vereenvoudiging in communicatie en administratie.

II. Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar

Verder is de pensioenrichtleeftijd op

1 januari 2019 naar 68 jaar gegaan. Dit zorgt ervoor dat we in de pas blijven lopen met de AOW-leeftijd, die nu al voorbij de 67-jarige leeftijd ligt voor mensen die na 1 januari 1955 geboren zijn. Ook alle reeds opgebouwde pensioenen zullen worden omgezet naar pensioenleeftijd 68.

De opgebouwde pensioenen worden hierbij actuariael neutraal omgerekend (verhoogd) naar de nieuwe pensioenleeftijd.

Je kan in de toekomst - naar eigen keuze - je pensioen weer vervroegen (verlagen). Door de overgang naar 68 jaar gaat ook de risicodekking voor het partnerpensioen voor actieve deelnemers verder omhoog.

Kun je al eerder met pensioen?

Een misverstand is dat veel mensen denken dat hun pensioen nu pas op 68 jaar ingaat en dat ze dus langer moeten doorwerken. Dat hoeft niet. De nieuwe leeftijd van 68 jaar is een richtleeftijd. Wil je eerder met pensioen, dan kun je daar ook voor kiezen. Laat het ons weten!

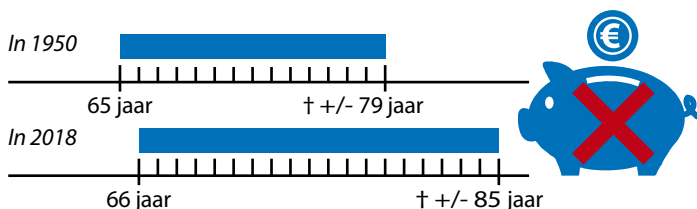
Verschillen pensioen en AOW

De AOW-leeftijd en de pensioenleeftijd schuiven op richting hogere leeftijden en veel mensen vragen zich af of er straks nog wel pensioen voor hen over is. AOW en Pensioen zijn er beide als oudedagsvoorziening, maar behalve de ingangsdatum is ook de financiering anders.

AOW

De ingangsdatum van de AOW is sinds een paar jaar gekoppeld aan de levensverwachting. Omdat we steeds langer leven is de AOW-leeftijd verschoven van 65 naar 66 jaar in 2018. Deze stijging zet nog door richting 67 jaar en drie maanden. Mogelijk gaat deze nog verder omhoog als blijkt dat we met z'n allen nog ouder worden.

De levensverwachting neemt al jaren toe. In 1950 leefden 65-jarigen gemiddeld nog ruim 14 jaar, in 2018 was dat al ruim 20 jaar. De AOW wordt gefinancierd op basis van een omslagstelsel. Dat betekent dat de huidige werkende bevolking betaalt voor de huidige AOW-gerechtigden. Voor de AOW wordt dus niet gespaard. Naarmate we langer leven worden deze lasten dus groter, tenzij de AOW-leeftijd wordt opgeschoven. Dat betekent echter wel dat we langer moeten doorwerken.

Pensioen

Naast je AOW heb je straks recht op pensioen. Stichting Pensioen-

fonds Grontmij (SPG) belegt de door jou en Sweco ingelegde bijdragen. Uit deze totale pot met geld wordt straks jouw pensioen betaald. Dit heet een kapitaaldeckingsstelsel.

SPG heeft circa € 1 miljard euro in kas voor 6.652 (oud-) deelnemers. Er is dus voor iedereen een "spaarpot" gereserveerd. De gemiddelde spaarpot per deelnemer bedraagt op 31 december 2018 circa € 150.000 euro. De risico's worden zorgvuldig gespreid over alle deelnemers. Daarnaast zorgt SPG voor risicospreiding in de manier waarop de pensioengelden wordt belegd. Hierdoor worden de risico's beperkt. Beleggen doet we voor alle deelnemers samen. We profiteren zo van schaalvoordelen.

Waarom schuift het pensioen dan richting 68 jaar?

We willen dat iedereen pensioen kan opbouwen tot de AOW-leeftijd. Dat is namelijk de ontslagleeftijd bij Sweco. De AOW-leeftijd ligt nu al voorbij de 67-jarige leeftijd, voor mensen die na 1 januari 1955 geboren zijn. Daarom moet de pensioenleeftijd van 67 jaar worden verhoogd. Omdat we dat niet ieder jaar opnieuw willen doen, zijn we nu in één keer naar 68 jaar gegaan. Veel fondsen hebben dat al eerder gedaan. Alle opgebouwde pensioenen zullen worden omgezet naar pensioenleeftijd 68. Jouw opgebouwde pensioen is omgerekend (verhoogd) naar de nieuwe pensioenleeftijd 68. Dit komt omdat het pensioenfonds de pensioenen gemiddeld 1 jaar korter gaat uitkeren.

Kom zelf in actie als je met pensioen wilt gaan!

De nieuwe leeftijd van 68 jaar is echter een richtleeftijd. Je dienstverband bij Sweco stopt op de AOW-leeftijd. Dan stopt ook de opbouw van je pensioen. Je kunt je pensioen op dat moment al in laten gaan. Neem dan contact op met het pensioenfonds. Wil je nog eerder je ouderdompensioen laten ingaan, dan kun je daar ook voor kiezen.

Pensioenresultaat in scenario's

In 2019 gaan deelnemers via mijnpensioenoverzicht.nl inzicht krijgen in hun toekomstig pensioenresultaat. Daarbij worden scenario's gepresenteerd die rekening houden met economische ontwikkelingen. De pensioensector reageert negatief op de plannen en verwacht dat

deze extra inzichten zullen leiden tot onduidelijkheid en verwarring. In 2020 zal ook het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) hierop worden aangepast. Dit komt voort uit de herziening van de Europese IORP II-richtlijn die in 2019 in de Nederlandse wetgeving is opgenomen.

Verkort jaarverslag 2018

Op 6 juni 2019 is het jaarverslag van Stichting Pensioenfonds Grontmij door het bestuur vastgesteld. In deze krant vind je een samenvatting van de belangrijkste cijfers en feiten uit het jaarverslag 2018.

Je kunt het volledige jaarverslag ook downloaden van onze website www.pensioenfonds.grontmij.nl.

Kerncijfers

Bedragen in duizenden euro's

	2018	2017	2016	2015	2014
Aantal verzekerden en pensioengerechtigden					
Deelnemers	1.529	1.495	1.553	1.715	1.865
Pensioengerechtigden	1.672	1.609	1.538	1.473	1.453
Gewezen deelnemers met premievrije rechten	3.451	3.454	3.328	3.091	2.920
Totaal	6.652	6.558	6.419	6.279	6.238
% deelnemers	23%	23%	24%	27%	30%
Financiële gegevens					
Vermogen (Technische voorzieningen en Reserves)	976.624	1.001.129	980.946	930.394	928.146
Technische voorzieningen voor risico fonds	933.968	926.421	956.282	884.617	839.200
Reserves	42.656	74.708	24.664	45.777	88.946
Gewogen gemiddelde rekenrente	1,37%	1,48%	1,31%	1,68%	1,87%
Premie-inkomsten	15.180	15.560	16.294	17.709	18.118
Gedempte kostendekkende premie (12-maandsgemiddelde) ¹	15.157	15.202	16.007	16.176	-
Toetspremie ²	12.371	-	-	17.431	18.458
Uitkeringen	25.376	24.084	23.009	22.371	22.740
Directe beleggingsopbrengsten voor risico fonds ³	3.320	2.384	1.860	2.742	-1.890
Indirecte beleggingsopbrengsten voor risico fonds ⁴	-11.194	28.419	55.493	1.189	159.646
Totale beleggingsopbrengsten voor risico fonds	-7.874	30.803	57.353	3.931	157.756
Kostenratio's					
Kosten per deelnemer (in euro's) ⁵	570	481	458	514	521
Vermogensbeheer ⁶	0,30%	0,33%	0,33%	0,33%	0,31%
Transactiekosten ^{6,7}	0,05%	0,05%	0,05%	0,06%	0,06%
Rendement					
Totaal rendement op beleggingen	-0,6%	3,5%	6,6%	0,6%	21,1%
Dekkingsgraad					
Actuele dekkingsgraad	104,6%	108,1%	102,6%	105,2%	110,6%
Vereiste dekkingsgraad	111,9%	112,2%	111,9%	112,8%	111,1%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%	104,1%
Beleidsdekkingsgraad ⁸	107,6%	106,5%	100,3%	106,7%	110,8%
Grens voor volledige toeslagverlening	122,3%	123,6%	121,9%	122,9%	-
Reële dekkingsgraad	88%	86,2%	82,3%	86,8%	-

1 Vanaf het boekjaar 2018 is de solvabiliteitsopslag gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad (met een minimum gelijk aan de dekkingsgraad behorend bij het MVEV en een maximum gelijk aan de dekkingsgraad behorend bij het VEV). Tot boekjaar 2018 is de solvabiliteitsopslag gelijk aan het VEV.

2 Vanaf het boekjaar 2018 is de toetspremie gebaseerd op het 10-jaars gemiddelde van de door DNB gepubliceerde RTS. Voor het boekjaar 2015 is deze vastgesteld op basis van de 4-kwartaalsgemiddelde RTS o.b.v. aangepaste UFR-methodiek, voor het boekjaar 2014 o.b.v. zuivere (economische) RTS.

3 Directe beleggingsopbrengsten: dividend en rente (incl. derivaten) en kosten vermogensbeheer.

4 Indirecte beleggingsopbrengsten: verkoopresultaat en herwaardering.

5 Deelnemers zijn actieven en pensioengerechtigden.

6 % van gemiddeld belegd vermogen, vergelijkend cijfer 2017 aangepast.

7 Transactiekosten 2014 herrekend na aangepaste schattingswijze, vergelijkend cijfer 2017 aangepast.

8 Gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Beleggingen 2018

Beleggingsportefeuille

Alle beleggingen van SPG zijn onder-

gebracht in niet-beursgenoteerde fondsen waarin alleen institutionele beleggers kunnen toetreden. Er is gekozen voor een beleggingsportefeuille met spreiding over de beleggingscategorieën vastrentende

waarden en derivaten, aandelen en vastgoed. Binnen deze categorieën vindt spreiding plaats over sectoren en regio's. Op deze wijze wordt het risico gespreid om een optimaal rendement te halen. In het beleid

Verkort jaarverslag 2018

houden we rekening met goede en minder goede jaren. De beleggingen zijn in 2018 afgenomen met circa € 8,7 miljoen (in 2017 was er een toename van circa € 3 miljoen).

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen.

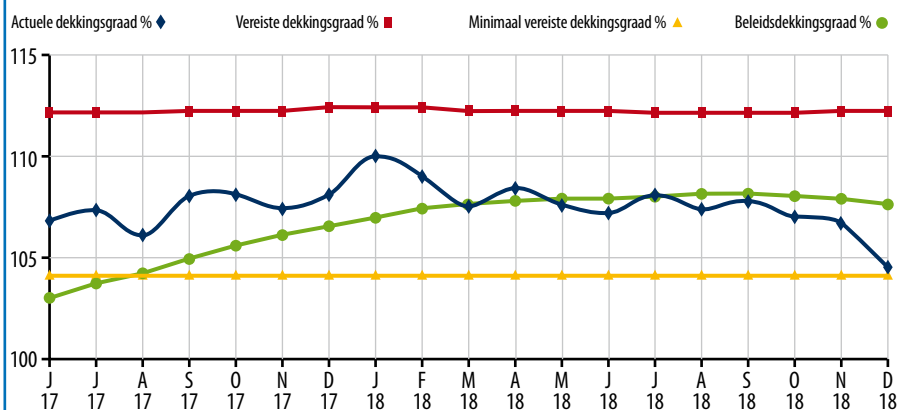
	2018	2017
Vermogen*	€ 976,6	€ 1.001,1
Verplichtingen	€ 934,0	€ 926,4
Actuele dekkingsgraad	104,6%	108,1%

* Vermogen is Technische voorzieningen en Reserves

De samenstelling van de portefeuille was ultimo 2018 als volgt:

	2018	2017
1. Vastrentende waarden en derivaten	68,2%	65,6%
2. Aandelen	23,0%	25,6%
3. Vastgoed	8,8%	8,1%
4. Liquide middelen	0,0%	0,7%

SPG dekkingsgraad

Rendement

In 2018 bedroeg het totale rendement op de beleggingen van het fonds -/ - 0,6% (2017: 3,5%). De resultaten over de afgelopen vijf jaar zijn als volgt:

Jaar	Totaal Vermogen	Vastrentende waarden en derivaten	Aandelen	Vastgoed	Commodities
2018	-/ - 0,6%	2,0%	-/ - 11,4%	12,2%	-
2017	3,5%	-/ - 2,2%	15,9%	11,5%	-
2016	6,6%	6,5%	6,2%	7,5%	-
2015	0,6%	-/ - 2,3%	8,2%	6,3%	-/ - 3,6%
2014	21,1%	31,1%	9,7%	-/ - 1,3%	-/ - 16,0%

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Maatschappelijk verantwoord beleggen is het beleggen op grond van financiële, sociale, governance (goed ondernemingsbestuur) en milieuoverwegingen en/of de beïnvloeding van bedrijven, overheden en andere relevante actoren op grond van deze overwegingen. In verkorte vorm wordt wel gesproken over environmental, social en governance onderwerpen (ESG-onderwerpen). Het bestuur heeft het standpunt ingenomen om de algemeen aanvaarde principes, zoals vastgelegd in de UN Global Compact Principles, na te leven. In 2017 heeft SPG daarom de intentieverklaring IMVO-afspraken pensioenfondsen ondertekend. IMVO staat voor: Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De ondertekenaars van deze verklaring werken samen aan het formuleren en uitvoeren van beleid met betrekking tot verantwoord beleggen.

In het najaar van 2018 heeft de Pensioenfederatie het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Convenant Pensioenfondsen (IMVB-convenant Pensioenfondsen) gepresenteerd. Na de banken en de verzekeraars hebben nu ook de pensioenfondsen een convenant.

SPG heeft dit convenant nog niet ondertekend omdat het meer tijd nodig heeft om de gevolgen voor het fonds in kaart te brengen. In 2019 staat nader onderzoek op de agenda.

Het fonds belegt grotendeels passief en de vermogensbeheerder selecteert bedrijven die voldoen aan criteria die zijn afgeleid van de UN Global Principles en die niet betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens. De Beleggingsadviescommissie zet zich in om vermogensbeheerders ertoe aan te zetten om ESG-producten aan te bieden. Vervolgens bepaalt het bestuur of in deze producten zal worden belegd. Het toepassing van ESG-criteria mag volgens het bestuur niet onverantwoord ten koste gaan van het rendement. Daarom wordt altijd onderzoek gedaan alvorens een ESG-fonds wordt geselecteerd. Daarbij moet de nieuwe belegging passen in de Investment Beliefs van het fonds.

In 2018 heeft het pensioenfonds weer een stap gezet binnen dit ESG-beleid en is er belegd in het World Equity Index ESG Screened Fund B. Ook heeft de Beleggingsadviescommissie zich in 2018 verder verdiept in verschillende methodes om ESG

van de beleggingen objectief te meten. In 2019 zal nader ESG-beleid worden geformuleerd.

Herstelplan

SPG publiceert maandelijks de beleidsdekkingsgraad. Dit is de gemiddelde actuele dekkingsgraad over de laatste twaalf maanden. Door het middelen van de actuele dekkingsgraad zijn de schommelingen in de dekkingsgraad minder groot. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2018 is dus het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de periode januari t/m december 2018. Voor SPG bedraagt de beleidsdekkingsgraad ultimo 2018 107,6% (2017: 106,5%).

Als een fonds niet voldoende buffers heeft, moet er een herstelplan ingediend worden bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). SPG heeft een beleidsdekkingsgraad van 107,6%, terwijl 111,9% benodigd is. Er is dus nog een tekort. Dit tekort moet binnen 10 jaar zijn opgeheven. Een herstelplan laat zien welke maatregelen een fonds neemt om dit te bereiken. Er zijn geen noodmaatregelen nodig. SPG kan herstellen door goede beleggingsrendementen. De beleidsdekkingsgraad wordt maandelijks op de website gepubliceerd.

Keuzemogelijkheden bij pensioneren

Ga je binnenkort met pensioen, dan zijn er verschillende keuzemogelijkheden.

1) Eerder met pensioen

De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar, maar je bepaalt zelf de ingangsdatum van je pensioen. Als je eerder met pensioen gaat, valt het pensioenbedrag lager uit. Je bouwt namelijk minder op en je ontvangt langer pensioen. Je kunt je pensioendatum ook uitstellen. Je ontvangt dan later een hoger pensioenbedrag. Wil je eerder stoppen met werken, overleg dit dan met Sweco. Let op: Laat ons uiterlijk 3 maanden voor de gewenste pensioendatum weten wanneer je met pensioen wilt gaan.

2) Een hoger partnerpensioen of juist een hoger ouderdomspensioen

Binnen de pensioenregeling bouw je - behalve ouderdomspensioen - ook spaarpartnerpensioen op. Dat is bedoeld om je partner verzorgd achter te laten als je overlijdt. In het verleden was dit niet altijd het geval.

- op de pensioendatum kun je - onder voorwaarden - een deel van je ouderdomspensioen uitruilen voor extra partnerpensioen, als je partnerpensioen niet voldoende is.
- op de pensioendatum kun je - onder voorwaarden - een deel van de partnerpensioen uitruilen voor extra ouderdomspensioen. Dat kan overigens alleen als je partner hiermee instemt. Ben je alleenstaand, dan beslis je daar zelf over.

3) Eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen (of omgekeerd)

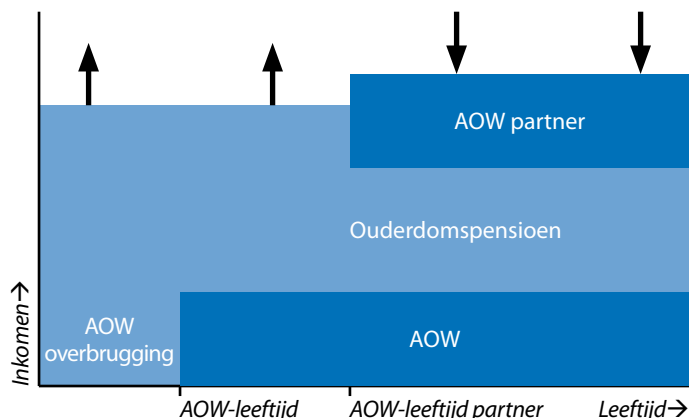
Ook kun je ervoor kiezen om de eerste jaren van je pensioen wat meer uit te laten keren en later wat minder. Dit kan bijvoorbeeld

interessant zijn als je partner pas later AOW krijgt (zie ook bijgevoegd plaatje).

4) AOW-overbrugging

Als je eerder met pensioen gaat en op dat moment nog geen AOW ontvangt, heb je tijdelijk minder inkomen. Bovendien moet je AOW-premie afdragen tot je AOW ingaat, waardoor je netto minder overhoudt van je bruto-pensioen. Daarom kun je een deel van je ouderdomspensioen omzetten in een AOW-overbruggingspensioen.

Laat je pensioen aansluiten op je persoonlijke wensen.

5) Deeltijdpensioen

Soms is het mogelijk om in deeltijd te gaan werken en daarnaast een deeltijdpensioen te ontvangen. Voor de dagen dat je niet meer werkt, ontvangt je - naast je deeltijdsalaris - pensioen. In deeltijd gaan werken kan alleen met toestemming van de werkgever.

Geen indexatie (toeslagverlening)

Per 1 januari 2019 is er geen indexatie toegelend. Het bestuur streeft ernaar jouw pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. De prijsontwikkeling bedroeg in het afgelopen jaar opnieuw 1,47%. Het verlenen van toeslagen is afhankelijk van de middelen van het fonds. Door de lage rente heeft het fonds echter nog steeds een te lage beleidsdekkingsgraad.

Verwachting voor de komende jaren

De verwachting is dat er ook de komende jaren geen indexatie kan worden verleend. Pas bij een beleidsdekkingsgraad van 110% kan er weer (gedeeltelijk) indexatie worden verleend. Daarentegen verwachten wij de komende jaren ook geen kortingen.

Lagere pensioenopbouw

SPG heeft een Collective Defined Contribution (CDC)-regeling. Dat betekent dat er een vaste premie wordt betaald voor de opbouw van ouderdomspensioen en spaarpartnerpensioen. Bij een lage rente kan er minder pensioen opgebouwd worden voor deze vaste premie. In 2019

zijn de Basisregeling en de Excedentregeling samengevoegd in één regeling met één opbouwpercentage (1,46% in 2019). Daarnaast wordt een spaarpartnerpensioen opgebouwd. Deze opbouw bedraagt 70% van het op te bouwen ouderdomspensioen. De premie voor het vrijwillig te verzekeren risicoPartnerpensioen is verlaagd. Deze premie bedraagt in 2019: 2,95% (2018: 3,0%).

Pensioenopbouw niet fiscaal maximaal – mogelijkheid om extra bij te sparen

De pensioenopbouw is al een paar jaar niet

fiscaal maximaal. Dit komt omdat er in onze regeling minder pensioen kan worden opgebouwd als de rente laag is. Je kunt er daarom voor kiezen om extra te sparen voor later. Dit kan bijvoorbeeld d.m.v. een lijfrenteverzekering of d.m.v. banksparen. Indien je dit wenst, kun je dit bespreken met je bank of financieel adviseur. Extra sparen kan niet bij het pensioenfonds.

Het fonds blijft vasthouden aan de ambitie om fiscaal maximaal pensioen op te bouwen. Als de rente weer stijgt, dan kan de opbouw namelijk weer omhoog.

Overzicht pensioenopbouw 6 jaar

Jaar	Opbouw bij SPG basisregeling	Opbouw bij SPG Excedentregeling	Fiscaal maximale opbouw in regeling
2014	2,10%	1,58%	2,10%
2015	1,70%	1,40%	1,875%
2016	1,40%	1,19%	1,875%
2017	1,22%	1,07%	1,875%
2018	1,40%	1,21%	1,738%
2019*	1,46%	n.v.t.	1,875%

* Pensioenleeftijd 68 jaar

Verslag Visitatiecommissie in 2018

De visitatiecommissie (VC) houdt toezicht op de uitvoering van het beleid van ons fonds, de algemene gang van zaken, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

De VC is evenals vorig jaar van oordeel dat het beleid van het bestuur adequaat, evenwichtig en op een voldoende zorgvuldige manier tot stand is gekomen en is uitgevoerd. De bestaande governancestructuur

en de toereikende geschiktheid van de fondsorganen leveren daarvoor een goede basis. Het bestuur anticipeert op afdoende wijze op de externe ontwikkelingen. Het bestuur is in control met betrekking tot de risicobeheersing en de uitbestede activiteiten. Met betrekking tot de toekomst van het Fonds vinden gedegen analyses plaats. De VC heeft bij de visitatie over 2018 geen majeure bevindingen vastgesteld.

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan (VO) heeft als hoofdtaken advisering van het bestuur over in de Pensioenwet en het reglement verantwoordingsorgaan vastgelegde thema's en het jaarlijks een oordeel uitspreken over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Het volledige jaarverslag van het VO tref je aan in het jaarverslag over 2018. Dit betreft een samenvatting van ons verslag.

Het verslag van het VO over 2018 is gebaseerd op het jaarverslag 2018 Stichting Pensioenfonds Grontmij, het "Rapport bevindingen Visitatiecommissie Visitatie 2018" VC Holland, het Actuarieel rapport, Willis Towers Watson, het Certificeringsrapport SPG, Willis Towers Watson, de Uitkomsten accountantscontrole, Ernst & Young, Diverse rapportages over de Oriëntatie Toekomst Stichting Pensioenfonds Grontmij, Communicatieplan 2019 en de Haalbaarheidstoets 2019.

Het VO heeft vier keer vergaderd en daarnaast vier keer vergaderd gezamenlijk met het bestuur. Daarnaast heeft het VO gesprekken gehad met de visitatiecommissie. Het VO heeft in 2018 vier adviezen uitgebracht met betrekking tot de volgende onderwerpen: de benoeming van de visitatiecommissie, de samenstelling premie en premiecomponenten, communicatieplan 2019 en beleid inzake beloningen. Tevens heeft het VO een gesprek gehad met de directie van Sweco Nederland B.V.

Oordeel over beleid en uitvoering 2018

Het beleid en de uitvoering van 2018 wordt door het VO beoordeeld op de doelstellingen van SPG.

Het VO acht het pensioenbestuur "in control". Het bestuur voldoet aan de maatgevende vigerende wet- en regelgeving alsmede relevante normen en waarden. Het VO constateert dat het bestuur in 2018 binnen de mogelijkheden van het fonds een actief beleid heeft gevoerd. Het bestuur anticipeert en reageert accuraat op de ontwikkelingen in de markt en de veranderende regelgeving. Het bestuur informeerde het VO in 2018 transparant en regelmatig, ook met betrekking tot de lopende toekomstverkenningen. Er is een goede verstandhouding tussen VO en bestuur. Het premiebeleid is op zorgvuldige en evenwichtige wijze tot stand gekomen en voldoet aan de wettelijke vereisten. In 2018 is het aan-

tal actieve deelnemers in tegenstelling tot de afgelopen jaren licht gestegen.

Hoewel in de pensioenregeling de ambitie is opgenomen jaarlijks te komen tot een maximale fiscale opbouw van het ouderdomspensioen (in 2018 1,738% bij een pensioenleeftijd van 67 jaar), is vastgesteld dat de afgesproken premie onvoldoende is om deze opbouw te realiseren. De opbouw in 2018 bedroeg 1,40% in de basisregeling en 1,21% in de excidentregeling. Dit is een lichte verbetering t.o.v. 2017, maar de opbouw blijft ruim onder de maximale fiscale opbouw.

De financiële positie van SPG in het algemeen is per ultimo 2018 t.o.v. 2017 verslechterd, hoofdzakelijk als gevolg van de lage rente en tegenvallende beleggingsresultaten. De actuele dekkingsgraad is in 2018 afgenomen van 108,1% naar 104,6%. De beleidsdekkingsgraad is per 31 december 2018 107,6%. De dekkingsgraad is daarmee lager dan de vereiste dekkingsgraad maar hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. In 2018 heeft SPG opnieuw een herstelplan ingediend bij de Nederlandse Bank (DNB) waarin is aangegeven hoe de dekkingsgraad kan worden verbeterd. DNB heeft dit plan goedgekeurd.

In 2018 heeft geen indexatie plaatsgevonden doordat de dekkingsgraad niet binnen de bandbreedte lag die indexatie mogelijk maakt.

Het jaarverslag geeft een duidelijk beeld van de financiële positie van het pensioenfonds en het gevoerde beleid en is een gedegen en voor het VO goed leesbaar document. De bevindingen van de visitatiecommissie ondersteunen het oordeel van het VO.

De pensioenrichtleeftijd is per 1 januari 2019 in overleg tussen werkgever en sociale partners verhoogd van 67 naar 68 jaar.

Toekomst van SPG

Het bestuur heeft in het belang van de deelnemers en gepensioneerden het initiatief genomen in 2018 gefaseerd gedetailleerde verkenningen uit te voeren gericht op behoud van de toekomstbestendigheid van SPG als organisatie. Het bestuur laat zich door een ervaren pensioenorganisatieadviseur begeleiden. De werkgever en het VO zijn elk vanuit hun eigen perspectief nauw betrokken en hebben zicht op de ontwikkelingen.

Na een uitgebreide analyse is een plan van aanpak opgesteld om voor het toekomstig SPG de vereisten en mogelijkheden grondig te inventariseren. Het plan wordt uitgevoerd. Het resultaat wordt in de 2e helft van 2019 verwacht.

Het VO is van mening dat het bestuur van SPG de organisatie degelijk aan het voorbereiden is op de toekomst. De juiste keuzes met evenwichtige afweging van belangen en goede communicatie staan daarbij uiteindelijk voorop.

Tot slot

Het VO is van oordeel dat het Bestuur van SPG zich in 2018 in het belang van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, adequaat heeft ingezet, beleid heeft toegepast en maatregelen heeft genomen om ernaar te streven de ambities waar te maken. De belangen van de doelgroepen zijn daarbij evenwichtig afgewogen. Het VO spreekt haar waardering hiervoor uit.

De Bilt, 3 juni 2018

Bas van der Bijl

Jan Bosman, voorzitter

Henk van Diggelen

Marc Laeven

Herman Postma

Emma Strang, secretaris

Daniël Vos

Reactie van het bestuur op het verslag van de Visitatiecommissie en het verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het bestuur bedankt VC Holland en het Verantwoordingsorgaan voor de prettige samenwerking en het positieve oordeel over het gevoerde beleid. De waardering die het Verantwoordingsorgaan uitsprekt is geheel wederzijds. Het bestuur bedankt het VO voor het meedenken, de scherpte t.a.v. onderwerpen als evenwichtige belangenbehartiging en in zijn algemeenheid de positieve inzet met betrekking tot het belang van alle deelnemers.

Personalia

Samenstelling bestuur op 31 mei 2019

Bestuursleden namens de aangesloten ondernemingen:

Dhr. dr. P.C. (Paul) van Aalst	Lid
Dhr. mr. H. (Dik) Doornbosch	Lid
Dhr. H.W. (Wim) Groenevelt	Lid

Bestuursleden namens de deelnemers:

Mevr. ir. M.J. (Miriam) van Dullemen	Lid
Dhr. ir. K.J. (Karst Jan) van Esch	Plv. Voorzitter
Dhr. drs. M.A.H. (Marius) Schoppink	Voorzitter

Bestuurslid namens de pensioengerechtigden:

Dhr. ir. J.J. (Hans) Betzema	Plv. Secretaris
Dhr. M. (Martin) van der Spek QC	Secretaris

Samenstelling Verantwoordingsorgaan op 31 mei 2019

Leden namens de aangesloten ondernemingen:

Dhr. J.P. (Jan) Bosman	Voorzitter
Dhr. drs. M.P. (Marc) Laeven	Lid

Leden namens de deelnemers:

Dhr. ir. B. (Bas) van der Bijl	Lid
Mevr. mr. E.E.C.M. (Emma) Strang	Secretaris
Dhr. ir. drs. D.M. (Daniël) Vos	Plv. Voorzitter

Leden namens de pensioengerechtigden:

Dhr. ir. H. (Henk) van Diggelen	Plv. Secretaris
Dhr. ir. H.J.W. (Herman) Postma MBA	Lid

Samenstelling Pensioenbureau

Dhr. mr. ing. W.J.M. (Wim) Berndsen

Directeur

Mevr. G.A. (Trude) Hardeman

Financieel administratief medewerker

Mevr. A.A.M. (Brigit) Krooder-de Groot

Secretarieel administratief medewerker

Mevr. mr. M.J. (Marjolein) van Kroonenburg-Bakker

Senior adviseur

Dhr. J. (Jelte) Kuiper

Controller

Mevr. H. (Ellen) Tiesman-Parastatidis

Secretarieel administratief medewerker

In 2018 zijn de volgende personen overleden

Actief	Leeftijd		
Schippers, M.C.	59	Klein, H.	74
		Klooster, R. ten	81
		Kommer-Frey, R. van	68
		Koudijs, R.E.A.	81
		Meershoek, J.P.J.	88
		Moosdorff, J.C.W.	90
		Poeth, H.G.J.	68
		Risamasu, D.	76
		Satter-Lenselink, M.H.	79
		Stienstra, S.	76
		Veen, L.H.C. van der	65
		Vegt, J. de	87
		Vrieling, A.G.	88
		Woerden, J. van	70
		Wortel, N.C.	65
		Zeij, J.E.M.	83
		Zuidberg, J.J.	84
		Nabestaanden	Leeftijd
		Bijl-van Klaveren, M.	80
		Bos-Biesheuvel, J.M.H.	89
		Bulder-Jokshorst, A.G.	90
		Buwalda-Tanis, W.	90
		Cazemier-Bloemendaal, R.	90
		Geurts-Verhoef, J.J.	91
		Herik-Broer, A.G. van den	88
		Hulshoff-de Vries, L.A.	87
		Jonker-de Bis, W.	102
		Kastelein-van Veen, M.P.	91
		Kievit-de Graaf, D. de	82
		Kommer, G.J. van	69
		Nauta-Smeding, A.	71
		Oldenburger-van der Poll, E.	92
		Schaften-Krabbe, A. van	94
		Venema-Leeuw, A.	89
		Vreeke-Roos, C.	85
		Wijtsma-de Vries, L.	89
		Premievrije polis	Leeftijd
		Berger, J.B.	60
		Copray, S.J.A.	64
		Dejong, C.F.G.	55
		Koeling, G.	52
		Lalmahomed, M.	55
		Oldenbeuving, H.	50
		Rombout, C.	51
		Treep, E.P.	66
		Verheijde-Dibbets, B.P.H.M.	60

Colofon

Digitaal jaarverslag

Dit jaarverslag is digitaal beschikbaar op de website van Stichting Pensioenfonds Grontmij. Je kunt het downloaden via www.pensioenfonds.grontmij.nl. Wil je een digitale versie via mail toegestuurd krijgen, stuur dan een e-mail naar pensioenfonds@sweco.nl.

Telefoon

088 811 5851

Bezoekadres

De Holle Bilt 22
9732 HM De Bilt

Postadres

Postbus 203
3730 AE De Bilt

